

O B S A H:

1/ ARCHIVACE DOKLADŮ

2/ POVINNOST PODAT DAŇOVÉ PŘIZNÁNÍ ELEKTRONICKY

3/ DRUHÉ ZVÝŠENÍ DŮCHODŮ

4/ DAŇOVÝ DOMICIL ČR

**5/ ÚPRAVA SAZEB STRAVNÉHO A PRŮMĚRNÝCH CEN PHM PRO ÚČELY
POSKYTOVÁNÍ CESTOVNÍCH NÁHRAD**

6/ ZMĚNY V ZAMĚSTNÁVÁNÍ OSOB S DOČASNOU OCHRANOU

7/ VÝŠE PRŮMĚRNÉ HRUBÉ ROČNÍ MZDY V ČR ZA ROK 2022

8/ HLÁŠENÍ PŘÍJMU FYZICKÉ OSOBY VYŠŠÍHO NEŽ 5 MILIONŮ

9/ ODPOVĚDI NA DOTAZY

Vážení přátelé,

v dnešním čísle informačního servisu si osvěžíme informace ohledně archivace dokumentů, povíme více informací o daňovém domicilu a probereme novou povinnost zaměstnavatele hlásit „dohodáře“ a probereme ještě další témata.

A na závěr bychom vás rádi informovali, že jsme na webových stránkách aktualizovali seznam zveřejněných témat.

1/ ARCHIVACE DOKLADŮ

Vzhledem k tomu, že v archivaci dokladů v oblasti odměňování zaměstnanců došlo od posledního výkladu ke změnám, přinášíme vám aktuální informace.

NEMOCENSKÉ POJIŠTĚNÍ

Archivaci v oblasti nemocenského pojištění řeší § 96 zákona 187/2006 Sb. o NP, který zní:

*„Zaměstnavatel je povinen uschovávat záznamy o skutečnostech uvedených v § 95 po dobu **10 kalendářních roků** následujících po roce, kterého se týká, pokud zvláštní právní předpis nestanoví pro záznamy, které mají charakter účetních záznamů, delší uschovací dobu. Za záznamy o těchto skutečnostech se **vždy považují doklady o druhu, vzniku a skončení pracovního vztahu a záznamy o evidenci docházky do práce, včetně doby pracovního volna bez náhrady příjmu**. Zaměstnavatel je dále povinen po dobu uvedenou ve větě první uschovávat originály žádostí svých zaměstnaných osob, jde-li o dávky podle § 4 písm. b) až f), a dalších podkladů, jejichž kopie předal okresní správě sociálního zabezpečení postupem podle § 97 odst. 1 věty druhé. Zaniká-li zaměstnavatel bez právního nástupce před uplynutím lhůty uvedené ve větě první, je zaměstnavatel povinen zajistit po tuto dobu úschovu záznamů a sdělit okresní správě sociálního zabezpečení místo, na kterém budou záznamy uloženy.“*

Podle § 95 je třeba uschovávat tyto údaje:

(1) Zaměstnavatel je povinen vést evidenci o svých zaměstnancích účastných pojištění, která musí pro účely pojištění obsahovat tyto údaje:

a) jméno, příjmení, rodné příjmení, rodné číslo, datum a místo narození, místo trvalého, popřípadě hlášeného pobytu zaměstnance, den nástupu do zaměstnání a skončení doby zaměstnání, druh činnosti zakládající účast na pojištění, údaj o místě výkonu práce, je-li toto místo trvale v cizině, a o tom, zda je zaměstnanec v cizině povinně účasten důchodového pojištění, státní občanství, a byl-li zaměstnanec povinně účasten důchodového pojištění v cizině a zaměstnavatel je jeho prvním zaměstnavatelem po skončení této účasti nebo za jejího trvání, též údaj o názvu a adrese cizozemského nositele pojištění a o cizozemském čísle pojištění, a u smluvního zaměstnance též identifikační údaje jeho zahraničního zaměstnavatele, jakož i den zahájení a den skončení výkonu práce smluvního zaměstnance na území České republiky,

b) výši sjednaného (stanoveného) započitatelného příjmu,

c) výši započitatelného příjmu za jednotlivá mzdová (výplatní) období,

d) dobu dočasné pracovní neschopnosti zaměstnance a dobu karantény, které spadají do doby zaměstnání, dobu ošetřování fyzické osoby v případech uvedených v § 39 (péče o dítě ve věku do 10 let), dobu poskytování dlouhodobé péče, dobu

mateřské dovolené a rodičovské dovolené, dobu vazby, dobu výkonu zabezpečovací detence a výkonu trestu odnětí svobody zaměstnance a další dny jeho omluvené nepřítomnosti v práci, dny pracovního volna bez náhrady příjmu, poskytnutých zaměstnanci jeho zaměstnavatelem v případech, kdy zaměstnanec nemá na pracovní volno nárok, a dny výkonu práce zaměstnance v pojištěné činnosti v době, v níž má nárok na výplatu nemocenského, peněžité pomoci v mateřství, otcovské, ošetřovného a dlouhodobého ošetřovného,

e) neomluvené pracovní dny zaměstnance, popřípadě jejich části,

f) záznam, zda zaměstnanec pobírá starobní nebo invalidní důchod, a od kdy jej pobírá, plátce tohoto důchodu, a je-li tento důchod pobírán ze státu, s nímž Česká republika uzavřela mezinárodní smlouvu o sociálním zabezpečení, též záznam o tom, z jakého státu je tento důchod pobírán a jaký cizozemský nositel pojištění je plátcem důchodu,

g) předcházející orgán, který prováděl pojištění zaměstnance, pokud jím není okresní správa sociálního zabezpečení,

h) výši vyměřovacího základu pro pojistné,

i) název zdravotní pojišťovny, u níž je zaměstnanec zdravotně pojištěn,

j) nepodléhá-li zaměstnanec nebo smluvní zaměstnanec pojištění podle tohoto zákona, údaje o jeho povinné účasti na důchodovém pojištění v cizině.

(2) Zaměstnavatel je povinen vést o svých zaměstnancích, jejichž zaměstnání jim nezakládá účast na pojištění, údaje uvedené v odstavci 1 písm. a) až c) s tím, že údaj o druhu činnosti se týká činnosti, která nezakládá účast na pojištění.

(3) Povinnost uvedená v odstavci 2 platí též pro zaměstnavatele, který není povinen se přihlásit do registru zaměstnavatelů, a pro zaměstnavatele, který je z tohoto registru odhlášen.

ZÁVĚR: výše uvedené údaje je třeba pro účely nemocenského pojištění archivovat po dobu **10 kalendářních roků, po roce, kterého se týkají.**

DŮCHODOVÉ POJIŠTĚNÍ

Archivaci v oblasti důchodového pojištění řeší § 35a odst. 4 zákona 582/1991 Sb. o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, kde se říká:

„(4) Zaměstnavatelé jsou povinni uschovávat

a) stejnopisy evidenčních listů (§ 38 odst. 5 věta první) vyhotovených v kalendářním roce, kterého se týkají, nebo v bezprostředně následujícím kalendářním roce po dobu **3 kalendářních roků po roce, kterého se týkají**, a stejnopisy ostatních evidenčních listů po dobu 3 kalendářních roků po roce, ve kterém byly vyhotoveny,

b) záznamy o skutečnostech vedených v evidenci podle § 37 odst. 1 písm. h) (tj. údaje o **společnících, členech statutárních orgánů a dozorčí rady za jednotlivé kal. měsíce a přehled kal. měsíců, za které společnost neodvedla pojistné na SZ; obdobně platí i pro družstvo) po dobu **6 kalendářních roků následujících po měsíci, kterého se záznam týká**, vždy však po dobu 3 kalendářních roků následujících po měsíci, v němž bylo dlužné pojistné za tento měsíc zapláceno,**

c) záznamy o skutečnostech vedených v evidenci podle § 37 odst. 1 (tj. obdobné údaje jako jsou výše v § 95 u nemocenského), pokud jde o **poživatele starobního nebo invalidního důchodu, po dobu **10 kalendářních roků po roce, kterého se týkají**,**

d) mzdové listy nebo účetní záznamy o údajích potřebných pro účely důchodového pojištění, včetně údajů uvedených v § 37 odst. 2 až 4 (tj. evidence náhrad za ztrátu

na výdělků, zvláštního příspěvku horníkům a dob uvedených v § 16 odst. 4 písm. a), d) a e), evidenci zaměstnanců v hornictví se stálým pracovištěm pod zemí v hlubinných dolech, a evidenci zaměstnanců, kteří vykonávají práce člena výjezdové skupiny zdravotnické záchranné služby, operátora zdravotnického operačního střediska a pomocného operačního střediska zdravotnické záchranné služby a záchranáře horské služby nebo člena jednotky hasičského záchranného sboru podniku), po dobu **45 kalendářních roků následujících po roce, kterého se týkají**, a jde-li o mzdové listy nebo účetní záznamy o údajích potřebných pro účely důchodového pojištění vedené **pro poživatele starobního důchodu, po dobu 10 kalendářních roků následujících po roce, kterého se týkají**,

pokud zvláštní právní předpis nestanoví pro záznamy, které mají charakter účetních záznamů, delší uschovací dobu; za záznamy o těchto skutečnostech se vždy považují doklady o druhu, vzniku a skončení pracovního vztahu, záznamy o pracovních úrazech a o nemocech z povolání a záznamy o evidenci pracovní doby včetně doby pracovního volna bez náhrady příjmu.

POJISTNÉ NA SOCIÁLNÍ ZABEZPEČENÍ

Archivaci záznamů o údajích potřebných pro stanovení a odvod pojistného na SZ řeší § 22c zákona 589/1992 Sb. o pojistném na SZ, kde se říká:

*„Účetní záznamy o údajích potřebných pro stanovení a odvod pojistného jsou plátcí pojistného povinni uschovávat po dobu **10 kalendářních roků následujících po roce, kterého se týkají**. To platí obdobně pro úschovu dokladů potřebných ke stanovení slevy na pojistném.“*

V zákonu se neříká, o které „účetní záznamy“ se jedná. Podle našeho názoru by se mělo jednat především o přehledy o výši vyměřovacích základů a výši pojistného předkládané podle § 9 zákona a dále o mzdové listy jednotlivých zaměstnanců.

Na délku archivace těchto dokladů navazuje i promlčení pojistného, kde se podle § 18 odst. 1 *„právo předepsat dlužné pojistné promlčuje za 10 let ode dne splatnosti. Byl-li proveden úkon ke zjištění výše pojistného nebo jeho vyměření, plyne nová promlčecí lhůta ode dne, kdy se o tom plátce pojistného dozvěděl.“*

ZDRAVOTNÍ POJIŠTĚNÍ

Archivace údajů o pojistném na VZP není v zákonu 48/1997 Sb. o veřejném zdravotním pojištění ani v zákonu 592/1992 Sb. o pojistném na všeobecné zdravotní pojištění samostatně řešena, ale vyplývá z § 16 zákona 592/1992 Sb. o VZP, který řeší promlčení pojistného takto:

*„Právo předepsat dlužné pojistné se **promlčuje za 10 let ode dne splatnosti**. Byl-li proveden úkon ke zjištění výše pojistného nebo jeho vyměření, plyne nová promlčecí lhůta ode dne, kdy se o tom plátce pojistného dozvěděl. Právo vymáhat pojistné se promlčuje ve lhůtě 10 let od právní moci platebního výměru, jímž bylo vyměřeno. Promlčecí lhůta neběží po dobu řízení u soudu.“*

Ze znění § 16 vyplývá, že **archivace dokladů pro výpočet výše pojistného na VZP by měla činit rovněž 10 let ode dne splatnosti pojistného**. Stejných 10 let se v zákonu 592/1992 Sb. o VZP objevuje i v § 14, který řeší přeplatek pojistného takto: *„Nárok na vrácení přeplatku se promlčuje za 10 let od uplynutí kalendářního roku, v němž vznikl.“*

POJISTNÉ NA DŮCHODOVÉ SPOŘENÍ

Pro archivaci přehledů o výši vyměřovacích základů a výši pojistného na důchodové spoření by se měla použít stejná doba, jako je pro **archivaci u pojistného na SZ, tj. 10 kalendářních roků následujících po roce, kterého se týkají**. Tuto dobu odvozujeme od § 4 odst. 2 zákona 397/2012 Sb. o pojistném na důchodové spoření, kde se říká, že dílčím základem pojistného je součet vyměřovacích základů pro pojistné na důchodové pojištění a ta je 10 roků.

DANĚ Z PŘÍJMŮ

Podle § 97 odst. 5 zákona 280/2009 Sb., daňového řádu je daňový subjekt povinen uchovávat záznamy, evidence a doklady, na které se vztahuje záznamní povinnost až do uplynutí lhůty pro stanovení daně, k níž se vztahují. Podle § 148 odst. 1 téhož zákona **nelze daň stanovit po uplynutí lhůty pro stanovení daně, která činí 3 roky**. Lhůta pro stanovení daně počne běžet dnem, v němž uplynula lhůta pro podání řádného daňového tvrzení, nebo v němž se stala daň splatnou, aniž by zde byla současně povinnost podat řádné daňové tvrzení.

Další úpravy lhůty pro stanovení daně jsou obsaženy v následujících odstavcích téhož §148:

„(2) Lhůta pro stanovení daně se prodlužuje o 1 rok, pokud v posledních 12 měsících před uplynutím dosavadní lhůty pro stanovení daně došlo k

- a) podání dodatečného daňového tvrzení nebo oznámení výzvy k podání dodatečného daňového tvrzení, pokud tato výzva vedla k doměření daně,
- b) oznámení rozhodnutí o stanovení daně,
- c) zahájení řízení o mimořádném opravném nebo dozorčím prostředku,
- d) oznámení rozhodnutí ve věci opravného nebo dozorčího prostředku, nebo
- e) oznámení rozhodnutí o prohlášení nicotnosti rozhodnutí o stanovení daně.

(3) Byla-li před uplynutím lhůty pro stanovení daně zahájena daňová kontrola, podáno řádné daňové tvrzení nebo oznámena výzva k podání řádného daňového tvrzení, běží lhůta pro stanovení daně znovu ode dne, kdy byl tento úkon učiněn.

(4) Lhůta pro stanovení daně neběží po dobu

- a) řízení, které je v souvislosti se stanovením daně vedeno před soudem ve správním soudnictví a před Ústavním soudem,
- b) řízení o otázce, o níž je příslušný rozhodnout soud a která je nezbytná pro správné stanovení daně,
- c) trestního stíhání pro daňový trestný čin související s touto daní,
- d) od zmeškání odvolací lhůty proti rozhodnutí o stanovení daně až do oznámení rozhodnutí o jejím navrácení v předešlý stav,
- e) od marného uplynutí úložní doby až do dne doručení rozhodnutí, kterým je prohlášena neúčinnost doručení rozhodnutí vydaného v nalézacím řízení, nebo
- f) ode dne odeslání žádosti o mezinárodní spolupráci při správě daní až do dne obdržení odpovědi na tuto žádost nebo do dne odeslání oznámení o ukončení mezinárodní spolupráce při správě daní v dané věci.

(5) Lhůta pro stanovení daně končí nejpozději uplynutím 10 let od jejího počátku podle odstavce 1.

(6) V důsledku jednání, které bylo předmětem pravomocného rozhodnutí soudu o spáchání daňového trestného činu, lze daň stanovit do konce druhého roku následujícího po roce, v němž nabylo rozhodnutí soudu právní moci, bez ohledu na to, zda již uplynula lhůta pro stanovení daně.

(7) Pokud daňový subjekt podá daňové tvrzení a současně tvrzenou daň včetně jejího příslušenství uhradí, je-li toho třeba pro zánik trestnosti daňového trestného

činu z důvodu účinné lítosti, lze daň stanovit bez ohledu na to, zda již uplynula lhůta pro stanovení daně.“

Lhůtu pro stanovení daně a tím i lhůtu pro povinnost uchovávat příslušné doklady může prodloužit např. přijetí investiční pobídky, uplatnění daňové ztráty, finanční leasing a nesplnění podmínky pokračování v činnosti zemědělského podnikatele (viz § 38r zákona o daních z příjmů).

Obecné lhůty pro uchování dokladů prodlužuje rovněž doba odpisování majetku, protože po celou dobu odpisování musíte být schopni prokázat pořizovací cenu tohoto majetku.

Daň z přidané hodnoty

Podle § 35 odst. 2 zákona 235/2004 Sb. o dani z přidané hodnoty (DPH) se daňové doklady uchovávají **po dobu 10 let od konce zdaňovacího období, ve kterém se plnění uskutečnilo**. „Daňový doklad“ je terminus technicus používaný pouze pro daňové doklady ve smyslu § 26 a násl. zákona o DPH. Takže daňovým dokladem může být při naší práci např. účet za ubytování v hotelu (jízdenka, doklad o parkovním apod.) na pracovní cestě, z kterého byl uplatněn odpočet DPH. Archivační doba je v těchto případech vždy 10 let od konce zdaňovacího období, ve kterém se plnění uskutečnilo, protože se jedná o daňový doklad.

Zákon o účetnictví

V § 31 a § 32 **zákona 563/1991 Sb. o účetnictví** se řeší uchovávání **účetních dokladů** takto:

§ 31

(1) Účetní jednotky jsou povinny uschovávat účetní záznamy pro účely vedení účetnictví po dobu stanovenou v odstavci 2 nebo 3. Nestanoví-li tento zákon jinak, platí pro nakládání s nimi zvláštní právní předpisy.

(2) Účetní záznamy se uschovávají, pokud v § 32 není stanoveno jinak,

a) účetní závěrka a výroční zpráva po dobu 10 let počínajících koncem účetního období, kterého se týkají,

b) účetní doklady, účetní knihy, odpisové plány, inventurní soupisy, účtový rozvrh, přehledy po dobu 5 let počínajících koncem účetního období, kterého se týkají,

c) účetní záznamy, kterými účetní jednotky dokládají vedení účetnictví (§ 33), po dobu **5 let** počínajících koncem účetního období, kterého se týkají.

(3) Povinnosti spojené s uschováním účetních záznamů, jakož i povinnosti podle § 33 odst. 3 přecházejí u účetních jednotek uvedených v

a) § 1 odst. 2 písm. a) až c) na právního nástupce této účetní jednotky, a není-li ho, na likvidátora či insolvenčního správce nebo jinou osobu podle zvláštních právních předpisů,

b) § 1 odst. 2 písm. d) až h) v případě úmrtí na dědice, převezme-li věci, práva či jiné majetkové hodnoty, náležející k účetní jednotce; případně-li dědictví nebo jeho část zahrnující věci, práva či jiné majetkové hodnoty, které náleží k účetní jednotce, státu, přecházejí uvedené povinnosti na příslušnou organizační složku státu, která vyrozumí státní archiv.

(4) V případech, které nejsou uvedeny v odstavci 3, je povinna účetní jednotka podle § 1 odst. 2 písm. a) a c) před svým zánikem a účetní jednotka podle § 1 odst. 2 písm. b), d) až l) před zánikem povinnosti vést účetnictví zajistit povinnosti spojené s uschováním účetních záznamů a o způsobu tohoto zajištění prokazatelně informovat státní archiv.

§ 32

(1) Použijí-li účetní jednotky **účetní záznamy i pro jiný účel** než uvedený v § 31 odst. 1, a to zejména pro účely trestního řízení, opatření proti legalizaci výnosů z trestné činnosti, správního řízení, **občanského soudního řízení, daňového řízení**, výběru archiválií ve skartačním řízení nebo mimo něj, nebo **pro účely sociálního zabezpečení, veřejného zdravotního pojištění** anebo pro účely ochrany autorských práv, **postupují po uplynutí dob úschovy uvedených v § 31 odst. 2 dále tak, aby byly zajištěny požadavky vyplývající z jejich použití pro uvedené účely**; v případě, kdy účetní jednotky použijí účetní záznamy k těmto účelům, platí všechna ustanovení tohoto zákona týkající se účetních záznamů obdobně.

(2) Účetní jednotka může jako účetní záznamy použít zejména mzdové listy, daňové doklady nebo jinou dokumentaci vyplývající ze zvláštních právních předpisů. Takto použitá dokumentace musí splňovat požadavky kladené tímto zákonem na účetní záznamy. Tuto dokumentaci uschovávají účetní jednotky po dobu stanovenou v § 31 odst. 2 podle toho, jakou funkci plní při vedení účetnictví, nejde-li o případ podle odstavce 1.

(3) Pokud záruční lhůta nebo reklamační řízení je delší než lhůta podle § 31 odst. 2, uschovává účetní jednotka doklady a jiné účetní záznamy po dobu, po kterou tato lhůta běží nebo toto řízení trvá; pokud se účetní záznam vztahuje k nezaplacené pohledávce či nesplněnému závazku ve lhůtě podle § 31 odst. 2, uschovává účetní jednotka tento účetní záznam do konce prvního účetního období následujícího po účetním období, v němž došlo k zaplacení pohledávky nebo ke splnění závazku.

(4) Knihy analytické evidence pohledávek a závazků, účetní doklady a jiné účetní písemnosti, které vyplývají z přímého styku s cizinou z doby před 1. lednem 1949, a účetní závěrku vztahující se k převodu majetku na jiné právnické nebo fyzické osoby provedenému podle zvláštních právních předpisů uschovávají účetní jednotky, dokud ministerstvo nedá samo nebo na žádost účetní jednotky souhlas k vyřazení těchto písemností.

Závěr: vzhledem k tomu, že různé doklady jsou používány i k jiným účelům, než jen k vedení účetnictví, upravuje jejich úschovu celá řada právních předpisů. Jejich vzájemná neprovázanost může činit potíže při rozhodování o postupu při nakládání s účetními záznamy. Jestliže jednotlivé zákony stanoví pro konkrétní účetní záznamy rozdílnou dobu úschovy, doporučujeme postupovat podle toho zákona, který stanoví nejdelší dobu úschovy.

Např. účetní záznam o odvodu pojistného na SZ (nebo pojistného na VZP) by se měl podle § 31 zákona o účetnictví uschovávat 5 let od konce účetního období, kterého se týká, ale podle § 22c zákona o pojistném na SZ by se měl tento záznam uschovávat po dobu **10 kalendářních roků následujících po roce, kterého se týká.**

Takže doporučujeme se skartací účetních dokladů nikam nespěchat...

SRÁŽKY ZE MZDY

Archivační doby dokladů týkajících se srážek ze mzdy upravuje zákoník práce (§ 150) a zaměstnavatel je musí archivovat po stejnou dobu jako ostatní údaje a doklady týkající se mzdy nebo platu. Vzhledem k tomu, že doklady týkající se mzdy nebo platu by se měly archivovat 10 kalendářních let následujících po roce, kterého se týkají (viz níže), měla by stejná lhůta platit i pro archivaci dokladů týkajících se srážek ze mzdy. K archivaci těchto dokladů se ale objevil i názor, že by se měly archivovat stejně jako mzdové listy, tj. po dobu 45 let po roce, kdy byla provedena příslušná srážka...

PRACOVNĚPRÁVNÍ DOKUMENTY

Zákoník práce nemá nikde uvedenou lhůtu pro archivaci pracovněprávních dokumentů, kterými jsou např. pracovní smlouva, mzdový nebo platový výměr, doklad na jehož základě byl skončen pracovní poměr, kopie zápočtového listu apod. Při archivaci těchto dokumentů proto musíme vycházet z jiných zákonů, např. ze zákona o nemocenském pojištění, kde se v § 96 říká, že za záznamy o těchto skutečnostech se vždy považují doklady o druhu, vzniku a skončení pracovního vztahu a záznamy o evidenci docházky do práce, včetně doby pracovního volna bez náhrady příjmu. Lhůta pro archivaci těchto skutečností je v zákonu 187/2006 Sb. o nemocenském pojištění stanovena na **10 kalendářních roků následujících po roce, kterého se týkají**. Tyto dokumenty budou založeny v osobním spise zaměstnance, který je zaměstnavatel oprávněn vést podle § 312 ZP.

ZÁVĚR K ARCHIVACI:

Pokud budete přesvědčeni, že u konkrétního dokladu již uplynuly všechny výše uvedené lhůty pro jeho uchovávání a hodláte přistoupit k jeho skartaci, doporučujeme ještě nahlédnout do zákona č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě...

2/ POVINNOST PODAT DAŇOVÉ PŘÍZNÁNÍ ELEKTRONICKY

Přinášíme vám informace z GFŘ o povinnosti podat daňové přiznání elektronicky v souvislosti se zřízením datové schránky ze zákona v roce 2023.

Od 1. 1. 2023 došlo k významnému rozšíření okruhu osob, kterým byla ze zákona zřízena datová schránka. Tento krok má zásadní dopady v oblasti doručování ze strany orgánů veřejné moci této skupině osob.

V některých případech může být se zpřístupněním datové schránky spojena také povinnost příslušné osoby **podat formulářové podání, tedy typicky daňové přiznání, výhradně elektronicky**.

CO BYSTE MĚLI V PRVÉ ŘADĚ UČINIT?

Pokud jste doposud podávali daňové přiznání v listinné podobě na papírovém formuláři, měli byste si ověřit, zda se na vás nově nevztahuje povinnost podat daňové přiznání výhradně elektronicky. V současné době je tato otázka aktuální zejména při podávání daňových přiznání k dani z příjmů.

NA KOHO SE TEDY NOVÁ POVINNOST PODAT DAŇOVÉ PŘÍZNÁNÍ ELEKTRONICKY VZTAHUJE?

Fyzické osoby by si měly zodpovědět následující otázky:

Byli jste k 1. 1. 2023 podnikající fyzickou osobou (OSVČ)?

POZOR! Datová schránka byla zřízena všem podnikajícím fyzickým osobám zapsaným k 1. 1. 2023 v zákonem stanovené evidenci nebo rejstříku, tedy např. i těm, kteří měli k tomuto datu provozování živnosti přerušeno.

Naopak podnikajícím osobám, které nejsou zapsané v evidenci nebo rejstříku, tedy např. autorům nebo umělcům, datová schránka ze zákona zřízena nebyla, novou povinností podat daňové přiznání elektronicky se tedy nemusí zabývat.

Měli jste v roce 2022, tedy v období, za které podáváte daňové přiznání, příjmy ze samostatné činnosti (vyplňujete ř. 37 daňového přiznání)?

POZOR! Pro posouzení není rozhodné, jestli jste měli takové příjmy po celý rok 2022 nebo jen v jeho části (např. jste v průběhu roku 2022 přerušili provozování živnosti, ale ještě před přerušením jste v roce 2022 nějaké příjmy měli).

Pokud daňové přiznání podáváte, ale uvádíte v něm jen jiné druhy příjmů než příjmy ze samostatné činnosti (např. příjmy z nájmu, z obchodování s cennými papíry nebo jinými finančními instrumenty, příjmy ze zaměstnání apod.), nová povinnost podat daňové přiznání elektronicky se na vás nevztahuje.

Měli jste v okamžiku podání daňového přiznání v roce 2023 nově ze zákona zřízenou datovou schránku?

Ministerstvo vnitra zřizovalo datové schránky od 1. 1. 2023 podnikajícím fyzickým osobám zapsaným k 1. 1. 2023 v zákonem stanovené evidenci nebo rejstříku postupně, poslední datové schránky byly zřízeny až v polovině března (příslušným osobám byly zaslány přístupové údaje doporučeně poštou).

POZOR! Pokud jste měli před 1. 1. 2023 na vaši žádost dobrovolně zřízenou datovou schránku podnikající fyzické osoby, s účinností od 1. 1. 2023 se tato vaše datová schránka stala schránkou zřízenou ze zákona. Povinnost podávat formulářová podání výhradně elektronicky se na vás tedy také vztahuje.

Pokud vám byla datová schránka takto ze zákona zřízena, byla k datu podání daňového přiznání také zpřístupněna?

Ke zpřístupnění datové schránky standardně dojde tím, že se do ní poprvé přihlásíte pomocí svých přístupových údajů. Pokud jste se ale do své datové schránky nikdy nepřihlásili, upozorňujeme, že 15. dnem po doručení přístupových údajů byla vaše datová schránka zpřístupněna automaticky.

Připomínáme, že k doručení přístupových údajů mohlo dojít nejen tak, že jste si na poště převzali zásilku, ve které vám Ministerstvo vnitra zaslalo přístupové údaje, ale i v případě, že jste si tuto zásilku do 10 dnů od jejího uložení nevyzvedli. V takovém případě se přístupové údaje považují za doručené 10. den od uložení zásilky.

POZOR! Ke zpřístupnění vaší datové schránky tedy mohlo dojít i v případech, kdy jste se o uložení zásilky s přístupovými údaji nedozvěděli nebo jste si zásilku do 10 dnů nevyzvedli a do datové schránky jste se nikdy nepřihlásili (v takovém případě nastala tzv. fikce doručení po 10 dnech a po 15 dnech pak fikce zpřístupnění datové schránky).

Jestliže jste si v okamžiku, kdy podáváte daňové přiznání, na všechny čtyři otázky odpověděli ANO, máte povinnost podat daňové přiznání elektronicky.

KDE MŮŽETE ZÍSKAT NOVÉ PŘÍSTUPOVÉ ÚDAJE DO DATOVÉ SCHRÁNKY A JAKÝM JINÝM ZPŮSOBEM SE LZE PŘIHLÁSIT?

Nové přístupové údaje můžete získat na kontaktních místech veřejné správy Czech POINT. Do datové schránky se můžete přihlásit i jinými způsoby, např. identitou občana (typicky prostřednictvím Bank ID, tedy bankovní identity). Bližší informace lze nalézt na webových stránkách datových schránek, kde si lze také ověřit, zda vám byla datová schránka zřízena (<https://info.mojedatovaschranka.cz/info/cs/>).

DATOVÉ SCHRÁNKY BYLY NOVĚ ZE ZÁKONA ZŘÍZENY I NEZISKOVÝM ORGANIZACÍM

Otázky pod čísly 3 a 4 by si měly zodpovědět rovněž **nepodnikající právnické osoby, které jsou zapsány v registru osob, např. spolky, společenství vlastníků jednotek (SVJ), nadace, nadační fondy a ústavy či obecně prospěšné společnosti**. I těmto subjektům zapsaným k 1. 1. 2023 v základním registru právnických osob totiž zřídilo Ministerstvo vnitra ze zákona datové schránky, a pokud podávají daňové přiznání, mohou mít nově povinnost podat jej elektronicky.

DOPORUČENÍ PRO OSOBY, KTERÉ JIŽ PODALY DAŇOVÉ PŘIZNÁNÍ V LISTINNÉ PODOBĚ NA PAPIROVÉM FORMULÁŘI

Na výše uvedené otázky byste si měli odpovědět i v případě, že jste daňové přiznání již podali v listinné podobě na papírovém formuláři a zaslali jej finančnímu úřadu např. poštou (v případě osobního podání na podatelnu finančního úřadu pracovníci finančního úřadu tyto skutečnosti kontrolují a měli by Vás na povinnost elektronického podání upozornit). Pokud jste totiž daňové přiznání do 3. 4. 2023 podali v listinné podobě, ačkoliv jste **měli zpřístupněnu** datovou schránku, pak je nezbytné daňové přiznání podat co nejdříve znovu elektronicky a tím případnou chybu napravit.

Naopak pokud jste daňové přiznání za rok 2022 již podali v listinné podobě a k okamžiku jeho podání jste **neměli zpřístupněnou** datovou schránku nebo jste v něm jako fyzické osoby **neuváděli žádné příjmy ze samostatné činnosti**, postupovali jste správně a není třeba daňové přiznání podat znovu elektronicky.

JAKÁ DALŠÍ PODÁNÍ BUDE NUTNÉ ČINIT VÝHRADNĚ ELEKTRONICKY?

Pro úplnost uvádíme, že se povinnost elektronického podání může týkat také daňového přiznání k dani z nemovitých věcí, u něhož lhůta pro podání nastala 31. 1. 2023 (pokud jste v době podání měli zpřístupněnu datovou schránku zřízenou ze zákona a coby podnikající fyzická osoba jste nemovitost zařadili do obchodního

majetku). Stejně tak se bude tato povinnost vztahovat na vyúčtování, které se podává do 3 měsíců po uplynutí kalendářního roku.

JAK MÁ SPRÁVNĚ VYPADAT ELEKTRONICKÉ PODÁNÍ DAŇOVÉHO PŘÍZNÁNÍ?

Daňové přiznání **musí být podáno v .xml formátu**. Nestačí tedy poslat např. naskenovaný formulář ve formátu .pdf prostřednictvím datové schránky nebo e-mailu. Formulář daňového přiznání v předepsaném formátu můžete snadno vyplnit prostřednictvím portálu MOJE daně (www.mojedane.cz) a následně ihned odeslat finančnímu úřadu. Nemusíte tedy k odeslání elektronického formuláře použít datovou schránku, při odeslání přímo z aplikace Online finanční úřad jen použijete své přístupové údaje do datové schránky nebo identitu občana (např. Bank ID). Podrobný návod je přílohou této informace.

POZOR! Elektronické podání v tomto případě nelze učinit prostřednictvím tzv. e-tiskopisu (tedy datové zprávy, která je do 5 dnů potvrzena způsoby podle daňového řádu) ani e-mailem, pokud není opatřen uznávaným elektronickým podpisem.

Vzhledem k tomu, že se jedná o novou povinnost, kdy drtivá většina dotčených osob doposud plnila své daňové povinnosti řádně a včas, pracovníci finančních úřadů budou aktivně využívat neformální způsoby komunikace², aby vám pomohli s odstraněním případných vadných podání či upozornili vás na tuto novou povinnost.

Pro případ přetrvávajících nejasností bude aktivována kontaktní telefonní linka Ministerstva vnitra, na níž budou k dispozici pracovníci call centra připravení odpovědět technické otázky.

3/ DRUHÉ ZVÝŠENÍ DŮCHODŮ

Zákonem **71/2023 Sb.** s datem účinnosti 20. března 2023 **dochází k mimořádnému zvýšení důchodů v červnu 2023**. Tento zákon reaguje na nečekaně rychlý cenový vývoj ve druhém pololetí roku 2022 a zejména v lednu 2023. Protože by zvýšení dle zákona znamenalo „alokaci prostředků státního rozpočtu v rozsahu, který není v současné době možné saturovat“ prošla změna zákona s částečným omezením valorizace důchodů v tomto konkrétním termínu.

Zvyšování důchodů je řešeno v §67 z. 155/1995 Sb. o důchodovém pojištění (dále jen „ZDP“). Odstavec 3 určuje, že se procentní výměry vyplácených důchodů zvyšují: „*pokud v období pro zjišťování růstu cen stanoveném podle odstavce 4 dosáhl růst cen aspoň 5 %*“. Období pro zjišťování růstu cen podle § 67 odst. 4 ZDP začíná měsícem, který následuje po posledním měsíci období použitého při posledním zvýšení procentní výměry důchodů. Posledním zvýšením bylo zvýšení v řádném termínu od ledna 2023 a posledním měsícem období pro zjišťování růstu cen při tomto zvýšení byl červen 2022. Další období pro zjišťování růstu cen tedy začíná červencem 2022. Období pro zjišťování růstu cen končí měsícem, ve kterém došlo k překročení růstu cen o 5 %, tj. měsícem lednem 2023. Růst cen, měřený změnou

indexu životních nákladů domácností důchodců, v lednu 2023 dosáhl 8,6 %, za celé období od června 2022 pak 11,5 %.

Do zákona o důchodovém pojištění byl vložen nový §67ca, který zní:

„(1) Při zvýšení důchodů v mimořádném termínu **v červnu 2023** se nepoužije §67 odst. 10 a 16; při tomto zvýšení se procentní výměry vyplácených důchodů zvýší tak, že **procentní výměra důchodu se zvyšuje:**

O 2,3% procentní výměry důchodu, která náleží ke dni, od něhož se procentní výměra zvyšuje, a

O 400 Kč; jsou-li splněny podmínky nároku na výplatu více důchodů, zvyšuje se o tuto částku ten důchod, který se vyplácí v plné výši (§4 odst. 2 věta první).

(2) Je-li důchod upraven pro souběh s jiným důchodem nebo se vyplácí ve výši poloviny anebo se nevypalcí pro souběh s výdělečnou činností, upraví se při změně výše vypláceného důchodu, která souvisí s důvody úpravy důchodu, nebo při obnovení výplaty důchodu zvýšení procentní výměry důchodu podle odstavce 1, a to podle té výše procentní výměry důchodu, která náleží ode dne této změny nebo obnovení výplaty důchodu. Procentní výměry vdovských, vdoveckých a sirotčích důchodů se zvyšují, jen jestliže nebyly vyměřeny z procentních výměr důchodů zvýšených podle odstavce 1.“.

4/ DAŇOVÝ DOMICIL ČR

V tomto článku přinášíme shrnutí informací ohledně daňového domicilu, tak jak je zveřejnilo Generální finanční ředitelství (GFŘ) z důvodu jednotného postupu při vyřizování žádostí daňových subjektů o vydání potvrzení o daňovém domicilu ČR (dále také „potvrzení o daňovém rezidentství ČR“) a k vybírání správních poplatků v souladu se zákonem č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o správních poplatcích“).

1. Základní vymezení

Pro účely zamezení dvojímu zdanění, uplatňování výhod vyplývajících ze smluv o zamezení dvojímu zdanění u příjmů ze zdrojů v zahraničí (např. licenční poplatky, dividendy, úrokové příjmy), případně pro čerpání daňových zvýhodnění vymezených v zahraničních daňových předpisech či z jiných důvodů (např. podnikatelských aktivit v zahraničí – účast na výběrovém řízení, zřízení pobočky, vnik stálé provozovny v zahraničí atd.), může daňový subjekt požádat svého místně příslušného správce daně o vydání potvrzení o daňovém domicilu České republiky.

Pro tzv. smluvní státy (tj. státy, se kterými je prováděna příslušná bilaterální mezinárodní smlouva o zamezení dvojímu zdanění) správce daně potvrzuje daňový domicil pro uvedené účely buď **na tiskopise MF č. 25 5232** (příloha elektronické verze DIS), **nebo na tiskopise zahraniční daňové správy** předloženém daňovým subjektem.

Potvrzení o daňovém domicilu na tiskopisu MF č. 25 5232 nelze vydat pro případy použití **potvrzení o daňovém rezidentství ČR v nesmluvním státě** či v případech daňových rezidentů ČR, kteří žádají potvrzení pro účely použití v ČR a současně nežadají o posouzení daňového rezidentství v kontextu konkrétní prováděné smlouvy o zamezení dvojímu zdanění. Pro tyto daňové subjekty bude správce daně vydávat

„Potvrzení o daňovém domicilu podle zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů,“ [dále jen „formulář pro nesmluvní státy“; (viz příloha elektronické verze DIS)].

2. Žádost o vydání potvrzení o daňovém domicilu ČR

Potvrzení o daňovém domicilu lze vydat na základě žádosti, tj. podáním ve smyslu ustanovení § 70 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, (dále také „DŘ“) učiněné daňovým subjektem nebo jeho zplnomocněným zástupcem. Forma žádosti o vydání potvrzení o daňovém domicilu není zákonem předepsána a tiskopis MF pro žádost není vydán.

Žádost lze podat způsoby vymezenými v ustanovení § 71 daňového řádu, a to **písemně, ústně do protokolu nebo datovou zprávou** podepsanou způsobem, se kterým jiný právní předpis spojuje účinky vlastnoručního podpisu, nebo s ověřenou identitou podatele způsobem, kterým se lze přihlásit do jeho datové schránky.

Pro elektronické podání lze rovněž využít elektronického formuláře „Obecná písemnost určená pro podání orgánům Finanční správy ČR“ na daňovém portálu Finanční správy ČR.

Žádost o vydání potvrzení o daňovém domicilu musí být podána v českém jazyce dle ustanovení § 76 DŘ.

Přílohami této informace jsou doporučené vzory žádostí pro daňové subjekty - fyzické osoby (viz příloha elektronické verze DIS) a pro daňové subjekty - právnické osoby (viz příloha elektronické verze DIS), které jsou k dispozici rovněž u správce daně.

Žádost podává daňový subjekt nebo jím zplnomocněný zástupce u svého místně příslušného správce daně. Místní příslušnost se řídí dle ustanovení § 13 daňového řádu.

V případě, že daňový subjekt bude požadovat vydání potvrzení za více zdaňovacích období pro jeden stát nebo za jedno období pro více států, příp. pro různé účely využití v zahraničí nebo v ČR, není povinen podat žádosti jako samostatná podání. To znamená, že daňový subjekt může své požadavky sdružit do jedné žádosti.

Podáním žádosti o vydání potvrzení o daňovém domicilu nedochází k zahájení daňového řízení. Úkonem správce daně je pouze vydání potvrzení o daňovém domicilu a nejedná se o úkon směřující k vydání rozhodnutí podle daňového řádu. V případě, že daňový subjekt nesplní kritéria daňového rezidentství České republiky, vyzoomí ho správce daně o tom, že jeho žádosti o vydání potvrzení nebude vyhověno. Proti výsledku uvedeného úkonu (tj. nevydání potvrzení) daňový řád nepřipouští uplatnění opravných nebo dozorčích prostředků.

2.1. Případy, kdy žádosti o potvrzení o daňovém domicilu nelze vyhovět

Podá-li žádost o vydání potvrzení o daňovém rezidentství ČR zahraniční zřizovatel (zahraniční právnická nebo fyzická osoba) pro svou stálou provozovnu, organizační složku/odštěpný závod v ČR, žádosti nelze vyhovět. Stálá provozovna, organizační složka nebo odštěpný závod v ČR je součástí zahraničního zřizovatele, který je daňovým rezidentem jiného státu.

Podá-li žádost o vydání potvrzení o daňovém domicilu ČR tzv. transparentní entita, žádosti nelze vyhovět. V případě společníků transparentních entit se daňové

rezidentství řídí dle obecných pravidel. Současný právní stav neumožňuje vydat potvrzení o daňovém rezidentství ČR komanditní společnosti, nebo veřejné obchodní společnosti jako celku, jako je tomu např. u společnosti s ručením omezeným nebo u akciové společnosti.

Komanditní společnost, stejně jako veřejná obchodní společnost, jako taková nenaplnuje podmínky rezidentství ČR s ohledem na aplikaci SZDZ. Část komanditní společnosti, která patří komanditistům a za níž se podává daňové přiznání, však podmínky rezidentství splňuje a potvrzení jí může být vydáno ve vztahu k této části (což bude uvedeno v potvrzení).

3. Vydání potvrzení

3.1. Potvrzení o daňovém domicilu ČR na tiskopisech MF

Pokud správce daně po posouzení skutečností rozhodných pro určení daňového rezidentství ČR předložených správci daně daňovým subjektem, dojde k závěru, že všechny podmínky byly splněny, vydá daňovému subjektu „Potvrzení o daňovém domicilu“ na tiskopisu MF č. 25 5232 pouze však pro smluvní státy, se kterými je prováděna příslušná bilaterální mezinárodní smlouva o zamezení dvojímu zdanění, a to:

- a) ke konkrétnímu datu nebo
- b) zpětně za zdaňovací období nebo jeho část od – do

ad a) ke konkrétnímu datu:

Potvrzení „k datu“ správce daně vystaví ke dni, ke kterému daňový subjekt podá žádost, nebo ke dni, který daňový subjekt konkrétně uvede ve své žádosti. Nicméně nejzazším dnem, který lze uvést v potvrzení o daňovém domicilu do kolonky „k datu“, je datum vydání potvrzení ze strany správce daně. Nelze vydat potvrzení k datu pozdějšímu, tzn. k budoucímu datu, které ještě nenastalo. Splnění podmínek daňového rezidentství ČR je pak ověřováno k danému datu. Jsou-li podmínky splněny, pak správce daně potvrzuje skutečnost, že daňový subjekt je daňovým rezidentem ČR k danému dni. Potvrzení daňového rezidentství ČR k určitému datu v průběhu zdaňovacího období znamená, že daňový subjekt je/byl daňovým rezidentem ČR ke konkrétnímu datu.

Daňový subjekt má možnost požádat správce daně o nové posouzení podmínek daňového rezidentství, popř. požádat o vydání nového potvrzení, např. po skončení zdaňovacího období.

ad b) zpětně za zdaňovací období nebo jeho část od - do:

Údajem „Zdaňovací období“ v tiskopisu MF č. 25 5232 je myšleno zdaňovací období dle ustanovení § 16b ZDP (pro FO) a dle ustanovení § 21a ZDP (pro PO). Potvrzovaným obdobím je zpravidla kalendářní rok či hospodářský rok. V odůvodněných případech lze daňový domicil potvrdit i za kratší časový úsek, tj. i za část zdaňovacího období, zejména u daňových subjektů, u nichž dochází v průběhu roku ke změně okolností rozhodných pro určení daňového rezidentství ČR (např. změna bydliště u fyzických osob, nebo změna sídla, fúze nebo rozdělení u právnických osob) a jde o tzv. dělené daňové rezidentství ČR. V takovém případě bude v potvrzení uvedeno období v rozsahu od – do (např. 1. 1. 2019 – 30. 6. 2019).

ad a) a b)

Potvrzení lze vystavit pouze za zdaňovací období nebo část zdaňovacího období, které již uplynulo, to znamená, že nelze vydávat potvrzení o daňovém rezidentství ČR na probíhající zdaňovací období nebo budoucí zdaňovací období nebo ke dni, který ještě nenastal. Není totiž zajištěno, že v budoucnu nedojde ke změně stávajících podmínek rozhodných pro určení daňového rezidentství ČR u daňového subjektu. Daňový subjekt má povinnost v případě změn majících vliv na posouzení jeho daňového rezidentství ČR oznámit tuto skutečnost správci daně a doložit ji důkazními prostředky.

Potvrzení o daňovém domicilu podléhá správnímu poplatku podle Části I, Položky 1, bodu 2, písm. b) Sazebníku, Přílohy k zákonu o správních poplatcích (dále jen „Sazebník“) ve výši 100 Kč. Zpoplatněno je až vydání potvrzení o daňovém domicilu ČR, samotná žádost správnímu poplatku nepodléhá, stejně jako správnímu poplatku nepodléhá žádost, na základě, které správce daně potvrzení nevydá vůbec.

V případě vydání potvrzení o daňovém rezidentství ČR za více zdaňovacích období, event. jejich částí, bude vydán příslušný počet potvrzení odpovídající počtu zdaňovacích období a správní poplatky budou vybrány ve výši součtu poplatků podle shora uvedené položky za každé vydané potvrzení.

Je-li daňovým subjektem požadováno potvrzení za jedno období, avšak ve více vyhotoveních, budou tato potvrzení vydána v originálech, formou stejnopisů nebo kopií podle požadavku daňového subjektu. Každé vydané jednotlivé potvrzení tzn. originál, podléhá správnímu poplatku ve výši 100 Kč dle položky 1, bodu 2, písm. b) Sazebníku. Požaduje-li daňový subjekt potvrzení za jedno zdaňovací období, avšak ve více vyhotoveních formou stejnopisů, tj. bude vydán pouze jeden originál potvrzení (prvopis) zpoplatněný správním poplatkem ve výši 100 Kč a další potvrzení vydána formou stejnopisů nebo kopií, bude podléhat správnímu poplatku podle Části I, Položky 3, písm. a) Sazebníku ve výši 15 Kč pouze za první stránku z "balíčku" všech požadovaných stejnopisů a všechny ostatní stránky se zpoplatní částkou 5 Kč za každou další i započatou stránku. Za ověření všech jednotlivých stránek požadovaných stejnopisů nebo kopií se vybere správní poplatek podle Části I, Položky 4, písm. a) Sazebníku ve výši 30 Kč za každou i započatou stránku.

Podle bodů 4.1. a 4.2. se postupuje i v případech vydání „formuláře pro nesmluvní státy“.

3.3. Potvrzení o daňovém domicilu ČR na zahraničních tiskopisech

Daňové rezidentství ČR může být správcem daně potvrzováno i na zahraničních tiskopisech předložených daňovým subjektem, pokud tato potvrzení vyžaduje zahraniční daňová správa. V souladu s ustanovením § 76 daňového řádu daňový subjekt správci daně předkládá originální znění zahraničního tiskopisu a rovněž překlad do českého jazyka.

V případě předložení zahraničního tiskopisu, který daňový subjekt požaduje potvrdit, je třeba, aby daňový subjekt svůj požadavek podal písemně s uvedením podstatných skutečností pro posouzení daňového rezidentství. K tomuto účelu lze využít i doporučených vzorů GŘ (viz příloha DIS v elektronické podobě). I v případě potvrzení daňového rezidentství ČR na zahraničních tiskopisech správce daně prověřuje a zjišťuje veškeré skutečnosti rozhodné pro posouzení daňového rezidentství daňového subjektu.

Na některých zahraničních tiskopisech správce daně potvrzuje „trvalé bydliště v ČR“ daňového subjektu. Potvrzení bydliště v ČR není pouhým konstatováním toho, že se daňový subjekt nachází na určité adrese pobytu v ČR nebo má tuto adresu uvedenou ve veřejných registrech a v osobních dokladech, ale jedná se o potvrzení bydliště v ČR pro daňové účely.

Toto potvrzení je vyžadováno zahraniční daňovou správou např. pro účely čerpání daňových zvýhodnění ve státě zdroje příjmů, proto tato potvrzení odpovídají svojí podstatou potvrzení o daňovém rezidentství (domicilu) ČR.

3.4. Správní poplatky

Správnímu poplatku podléhá potvrzení o daňovém domicilu ČR i na tiskopisech zahraničních daňových správ, v nichž správcem daně potvrzované údaje (zpravidla potvrzování trvalého bydliště v ČR) odpovídají obsahu tiskopisu MF č. 25 5232 potvrzení o daňovém domicilu. V těchto případech správce daně také vybírá správní poplatky tak, jak je uvedeno v bodu 4.2.

4. Elektronická verze potvrzení o daňovém domicilu

Finanční správa České republiky na základě žádosti daňového subjektu vydává Potvrzení o daňovém domicilu (dále také „Potvrzení“) podle Smlouvy o zamezení dvojího zdanění jak elektronicky, tak i v listinné podobě.

Potvrzení o daňovém domicilu na formuláři Ministerstva financí České republiky č. 25 5232 může vydat místně příslušný správce daně na žádost daňového subjektu poplatníka v elektronické verzi s elektronickým podpisem.

Elektronicky vydaný dokument je podepsán kvalifikovaným elektronickým podpisem v souladu s Nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 910/2014 o elektronické identifikaci a službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce na vnitřním trhu a o zrušení směrnice 1999/93/ES [tzv. eIDAS (dále jen „Nařízení EU“)] a měl by být proto uznáván ve všech členských státech Evropské unie.

Pravost Potvrzení lze ověřit přímo ve formuláři ve formátu PDF/A – kliknutím na podpis se zobrazí podrobnosti a potvrzení, že podpis je platný a je podepsaný odpovědnou osobou příslušného územního pracoviště finančního úřadu. Takto vydané elektronické Potvrzení nelze upravit a musí obsahovat časové razítko.

Platnost kvalifikovaného certifikátu lze rovněž ověřit prostřednictvím I. Certifikační autority na webu https://q.ica.cz/cgi-bin/crt_qpub.cgi?language=cs v českém jazyce a na adrese https://q.ica.cz/cgi-bin/crt_qpub.cgi?language=en v anglickém jazyce.

Všechny státy Evropské unie by měly v souladu s Nařízením EU akceptovat potvrzení vydaná Finanční správou ČR elektronicky s elektronickým podpisem jako důkaz k potvrzení daňové rezidence poplatníka v České republice. Tímto Finanční správa ČR potvrzuje, že elektronicky vydaná potvrzení mají stejnou právní sílu jako tištěná verze Potvrzení s razítkem a podpisem.

5/ ÚPRAVA SAZEB STRAVNÉHO A PRŮMĚRNÝCH CEN PHM PRO ÚČELY POSKYTOVÁNÍ CESTOVNÍCH NÁHRAD

Vyhláškou 85/2023 Sb. se mění vyhláška **467/2022 Sb.**, o změně sazby základní náhrady za používání silničních motorových vozidel a stravného a o stanovení průměrné ceny pohonných hmot pro účely poskytování cestovních náhrad pro rok 2023 s účinností od 1. dubna 2023 a to pouze **§4 odst. d)**.

Výše průměrné ceny pohonné hmoty podle § 158 odst. 3 zákoníku práce činí (zde došlo ke změně pouze u kilowatthodiny):

- a) **41,20 Kč** u benzínu automobilového 95 oktanů
- b) **45,20 Kč** u benzínu automobilového 98 oktanů (dosud 40,50 Kč)
- c) **44,10 Kč** u motorové nafty
- d) **8,20 Kč** za 1 kW elektřiny (doposud 6,00).

Tyto sazby se použijí u zaměstnance, který neprokáže cenu pohonné hmoty dokladem o jejím čerpání na pracovní cestě.

6/ ZMĚNY V ZAMĚSTNÁVÁNÍ OSOB S DOČASNOU OCHRANOU

Zákonem **75/2023 Sb.**, kterým se mění zákon č. 66/2022 Sb. a další související zákony s účinností **od 1. dubna 2023**, nastávají pro zaměstnavatele nové povinnosti ohledně zaměstnávání osob s dočasnou ochranou v pracovněprávních vztazích nezakládajících účast na nemocenském pojištění. Tyto nové povinnosti jsou následkem změny zákona č. 66/2022 Sb. o opatřeních v oblasti zaměstnanosti a oblasti sociálního zabezpečení v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaným invazí vojsk Ruské federace a v návaznosti změn v zákoně o nemocenském pojištění a zákoně o zaměstnanosti.

Osoby disponující dočasnou ochranou jsou osobami se speciálním pobytovým oprávněním, které navazuje na směrnici Rady 2001/55/ES o minimálních normách pro poskytování dočasné ochrany v případě hromadného přílivu vysídlených osob a o opatřeních k zajištění rovnováhy mezi členskými státy při vynakládání úsilí v souvislosti s přijetím těchto osob a s následky z toho plynoucími. Ale **nejsou postaveny na roveň uprchlíkům – s vízem strpění** na území České republiky, kterým české právo přiznává stejné postavení jako českým občanům. Tato směrnice požaduje po jednotlivých státech **poskytnout** osobám disponujícím dočasnou ochranou **přiměřenou sociální ochranu**, tj. možnost přiměřeného ubytování, nebo v případě potřeby zajištění pokrytí prostředků k obstarání ubytování, osobám, které nemají dostatečné prostředky, poskytnutí nezbytné pomoci v podobě sociálních dávek a prostředků na živobytí (nepožaduje rovnost ve všem). Tuto povinnost ČR splnila přijetím zákona 66/2022 Sb. o opatřeních v oblasti zaměstnanosti a oblasti sociálního zabezpečení v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaným invazí vojsk Ruské federace, když vytvořila specifickou a dočasnou dávkovou podporu „**Humanitární dávku**“ a „**Příspěvek pro solidární domácnost**“. Tuto pomoc administruje Úřad práce ČR.

Podle dosavadní právní úpravy v oblasti zaměstnanosti a oznamovací povinnosti zaměstnavatelů v souvislosti se zaměstnáváním osoby s dočasnou ochranou nemá **Úřad práce ČR jako správní orgán** rozhodující o nároku na výplatu Humanitární

dávky možnost si z evidencí vedených v rámci resortu práce a sociálních věcí spolehlivým způsobem ověřit, zda údaje o příjmových poměrech předkládané žadatelem odpovídají skutečnosti. Evidence Úřadu práce ČR vychází z informací, které **zaměstnavatelé cizích státních příslušníků hlásí podle §87** zákona o zaměstnanosti (zde však chybí údaj o základním pracovněprávním vztahu, a i informace o tom, zda se jedná o pojistný vztah či nikoli). Dalším zdrojem informací, který může Úřad práce ČR využívat jsou **evidenční údaje České správy sociálního zabezpečení** (ty však obsahují pouze údaje o osobách, jejichž zaměstnání založilo účast na nemocenském pojištění a souhrnný údaj o vyměřovacím základu těchto osob, tedy nelze zjistit vyměřovací základ jedné osoby konkrétně). V evidenci Úřadu práce tedy doposud úplně chyběly údaje o příjmech z pracovněprávních vztahů, které nezaložily účast na nemocenském pojištění, což právě tato novela upravuje.

Podstatou těchto změn v zákoně č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, je doplnění již existujících povinností zaměstnavatele, a to **o informační povinnosti zaměstnavatelů**, kteří zaměstnávají zaměstnance (osoby s udělenou dočasnou ochranou), **ve vztahu k ČSSZ**, a to „**Hlášení o nástupu zaměstnance – cizince požívající dočasnou ochranu**“:

- **v PP** (pracovním poměru) **nebo činného na základě DPČ** (dohody o pracovní činnosti) (jde-li o zaměstnání malého rozsahu) nebo
- zaměstnance **činného na základě DPP** (dohody o provedení práce)

do **evidence zaměstnanců s dočasnou ochranou**, kterou pro potřeby Úřadu práce ČR **povede ČSSZ** v rámci svých registrů. Pro oblast zaměstnanosti a pro potřeby činnosti Úřadu práce ČR se proto vytváří doplňková evidence u ČSSZ týkající se zaměstnanců a zaměstnavatelů, kteří nejsou dosud evidováni podle zákona o nemocenském pojištění. Bude se jednat o zaměstnance, kterým nemusí vzniknout účast na nemocenském pojištění, a zaměstnavatele, kteří zaměstnávají pouze tyto zaměstnance a neměli povinnost se přihlásit do registru zaměstnavatelů podle zákona o nemocenském pojištění. Tato evidence podpoří ochranu zaměstnanců proti případnému obcházení pracovněprávních předpisů některými zaměstnavateli, spočívající například ve sjednávání pracovněprávních vztahů neadekvátních skutečně vykonávané činnosti, případně umožnění výkonu závislé činnosti bez řádně sjednaného pracovněprávního ujednání, které zaměstnavatelé následně při kontrole vyhotovují dodatečně.

Dalším důvodem potřebnosti této evidence je, kromě potřeby zvýšení efektivity vynakládání finančních prostředků na specifické dávky sociálního zabezpečení určené držitelům dočasné ochrany, a to v souvislosti s jejich rostoucí ekonomickou soběstačností, také její využití pro případné kontroly v oblasti nelegálního zaměstnávání cizinců s udělenou dočasnou ochranou.

V souvislosti s novými evidenčními povinnostmi zaměstnavatele, které stanoví zákon o zaměstnanosti, se v zákoně o nemocenském pojištění **rozšiřuje registr pojištěnců a registr zaměstnavatelů**, jejichž správcem je ČSSZ, o údaje o zaměstnancích – osobách požívajících dočasnou ochranu, které jsou **v pracovním poměru nebo činné na základě DPČ**, jejichž zaměstnání je zaměstnáním malého

rozsahu, **nebo činné na základě DPP**, a o údaje o jejich zaměstnavatelích, kteří neměli doposud povinnost se přihlásit do registru zaměstnavatelů vedených ČSSZ.

ZMĚNY V ZÁKONU O ZAMĚSTNANOSTI

Do §136 se vkládají nové odstavce 3, 4 a 7:

"(3) Právnická nebo fyzická osoba je jako zaměstnavatel povinna nahlásit nástup zaměstnance, který je cizincem požívajícím dočasné ochrany podle zvláštního právního předpisu (dále jen "zaměstnanec s dočasnou ochranou"), v pracovním poměru nebo činného na základě dohody o pracovní činnosti, jehož zaměstnání je zaměstnáním malého rozsahu podle zákona o nemocenském pojištění, nebo zaměstnance s dočasnou ochranou činného na základě dohody o provedení práce, do evidence zaměstnanců s dočasnou ochranou, kterou vede Česká správa sociálního zabezpečení, a to ve lhůtě do 8 kalendářních dnů ode dne nástupu zaměstnance s dočasnou ochranou do zaměstnání způsobem podle § 94 zákona o nemocenském pojištění. Evidenci zaměstnanců s dočasnou ochranou vede Česká správa sociálního zabezpečení v rámci registru pojištěnců nemocenského pojištění podle § 122 zákona o nemocenském pojištění. Stejným způsobem je zaměstnavatel povinen ohlásit změnu údajů uvedených na oznámení o nástupu zaměstnance s dočasnou ochranou uvedeného ve větě první, a to do 8 kalendářních dnů ode dne, kdy se o této změně dozvěděl. Zaměstnavatel je dále povinen nahlásit den skončení zaměstnání zaměstnance s dočasnou ochranou uvedeného ve větě první, a to ve lhůtě do 8 kalendářních dnů ode dne skončení zaměstnání způsobem podle § 94 zákona o nemocenském pojištění.

(4) Zaměstnavatel, který není povinen se přihlásit do registru zaměstnavatelů podle § 93 zákona o nemocenském pojištění a který zaměstnává pouze zaměstnance s dočasnou ochranou uvedené v odstavci 3, je povinen se přihlásit do registru zaměstnavatelů vedeného Českou správou sociálního zabezpečení podle § 123 zákona o nemocenském pojištění nejpozději do 8 kalendářních dnů ode dne nástupu tohoto zaměstnance s dočasnou ochranou do zaměstnání, a to způsobem uvedeným v § 93 zákona o nemocenském pojištění. Stejným způsobem je zaměstnavatel povinen ohlásit změnu údajů, které byl povinen uvést podle věty první, a to do 8 kalendářních dnů ode dne, kdy tato změna nastala. Zaměstnavatel, který zaměstnává pouze zaměstnance s dočasnou ochranou uvedené v odstavci 3, je dále povinen se odhlásit z registru zaměstnavatelů podle § 93 zákona o nemocenském pojištění ve lhůtě do 8 kalendářních dnů ode dne, kdy přestal být zaměstnavatelem těchto zaměstnanců s dočasnou ochranou, a to způsobem podle § 93 zákona o nemocenském pojištění.

(7) Pro ověření skutečností podle odstavce 3 jsou Státní úřad inspekce práce, oblastní inspektoráty práce a Úřad práce oprávněny pro účely své činnosti získávat od České správy sociálního zabezpečení způsobem umožňujícím dálkový přístup tyto údaje:

- a) nástup a skončení zaměstnání zaměstnance s dočasnou ochranou uvedeného v odstavci 3,*
- b) druh výdělečné činnosti a skutečnost, že jde o zaměstnání malého rozsahu podle zákona o nemocenském pojištění nebo o dohodu o provedení práce,*

c) obchodní firmu, název nebo jméno a příjmení zaměstnavatele včetně adresy jeho sídla nebo bydliště."

V § 139 odst. 2 písm. d) a v § 140 odst. 1 písm. d) se rozšiřuje oznamovací povinnost zaměstnavatele o povinnost registrační.

Přechodná ustanovení:

"1. Pokud **dojde k nástupu** zaměstnance, který je cizincem požívajícím dočasné ochrany, v pracovním poměru nebo činného na základě dohody o pracovní činnosti, jehož zaměstnání je zaměstnáním malého rozsahu podle zákona č. 187/2006 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, nebo zaměstnance, který je cizincem požívajícím dočasné ochrany, činného na základě dohody o provedení práce **v den nabytí účinnosti tohoto zákona nebo později**, vzniká **povinnost** zaměstnavatele oznámit nástup tohoto zaměstnance do zaměstnání podle § 136 odst. 3 zákona č. 435/2004 Sb., **ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona**, i v případě, kdy ke vzniku pracovního poměru, nebo k založení pracovněprávního vztahu na základě dohody o pracovní činnosti nebo dohody o provedení práce došlo přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona."

Je-li tedy pracovní poměr sjednán před 1.4.2023, ale k faktickému nástupu do práce došlo až 1. dubna nebo později, má zaměstnavatel povinnost tohoto zaměstnance nahlásit.

"2. Pokud **zaměstnavatel, který není povinen se přihlásit** do registru zaměstnavatelů podle § 93 zákona č. 187/2006 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, zaměstnává zaměstnance, který je cizincem požívajícím dočasné ochrany, uvedeného v bodě 1, **je povinen se podle § 136 odst. 4 zákona č. 435/2004 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, přihlásit** do registru zaměstnavatelů vedeného Českou správou sociálního zabezpečení.

3. Pokud **došlo k nástupu** zaměstnance, který je cizincem požívajícím dočasné ochrany, v pracovním poměru nebo činného na základě dohody o pracovní činnosti, jehož zaměstnání je zaměstnáním malého rozsahu podle zákona č. 187/2006 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, nebo zaměstnance, který je cizincem požívajícím dočasné ochrany, činného na základě dohody o provedení práce **dříve než v den nabytí účinnosti tohoto zákona** a tento pracovněprávní vztah trvá i v den nabytí účinnosti tohoto zákona, **je zaměstnavatel povinen oznámit nástup** tohoto zaměstnance do zaměstnání způsobem uvedeným v § 136 odst. 3 zákona č. 435/2004 Sb., **ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, do 30 kalendářních dnů ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona**. Povinnost uvedená ve větě první neplatí, pokud pracovněprávní vztah uvedený ve větě první skončí do 30 kalendářních dnů ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona."

Pokud takovýto zaměstnanec nastoupil před 1. dubnem 2023, jeho pracovní poměr trvá, má zaměstnavatel povinnost oznámit nástup tohoto cizince do 30. dubna. Pokud v této době (tj. do 30. dubna) tento pracovněprávní vztah má skončit, povinnost hlášení nástupu odpadá.

*“4. Pokud **zaměstnavatel, který není povinen se přihlásit** do registru zaměstnavatelů podle § 93 zákona č. 187/2006 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, **zaměstnává zaměstnance, který je cizincem požívajícím dočasné ochrany, v pracovním poměru, jehož zaměstnání je zaměstnáním malého rozsahu podle zákona č. 187/2006 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, nebo zaměstnance, který je cizincem požívajícím dočasné ochrany, činného na základě dohody o provedení práce, u něhož došlo k nástupu** do zaměstnání **dříve než v den nabytí účinnosti tohoto zákona** a tento pracovněprávní vztah zaměstnance trvá i v den nabytí účinnosti tohoto zákona, **je zaměstnavatel povinen přihlásit se** do registru zaměstnavatelů vedeného Českou správou sociálního zabezpečení způsobem uvedeným v § 136 odst. 4 zákona č. 435/2004 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, **do 30 kalendářních dnů ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona**. Povinnost uvedená ve větě první neplatí, pokud pracovněprávní vztah všech jeho zaměstnanců, kteří jsou cizinci požívajícími dočasné ochrany, uvedených ve větě první skončí do 30 kalendářních dnů ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona.”*

Pokud zaměstnavatel, který neměl povinnost se hlásit do registru zaměstnavatelů a zaměstnává tyto cizince, kteří nastoupili před 1. dubnem 2023, jejich pracovní poměr trvá, má zaměstnavatel povinnost se přihlásit do registru zaměstnavatelů vedeným ČSSZ do 30. dubna. Pokud v této době (tj. do 30. dubna) tento pracovněprávní vztah má skončit, povinnost hlášení odpadá.

ZMĚNY V ZÁKONU O NEMOCENSKÉM POJIŠTĚNÍ

Změny v zákonu o nemocenském pojištění reflektují výše popsané změny v zákoně o zaměstnanosti, tedy hlášení těchto zaměstnanců a zaměstnavatelů, kteří je zaměstnávají, a zavedení registru těchto zaměstnanců a zaměstnavatelů.

V §94 odst. 1) se věta třetí mění novým zněním a za ní se doplňují nové věty:

„U zaměstnance, jehož zaměstnání je zaměstnáním malého rozsahu, a zaměstnance činného na základě dohody o provedení práce, u kterých zaměstnavatel nebyl povinen oznámit den nástupu do zaměstnání podle § 136 odst. 3 zákona o zaměstnanosti, oznamuje zaměstnavatel den nástupu tohoto zaměstnance do zaměstnání do 20. kalendářního dne kalendářního měsíce následujícího po kalendářním měsíci, v němž tomuto zaměstnanci vznikla účast na pojištění; vznikla-li tomuto zaměstnanci v kalendářním měsíci, v němž doba zaměstnání skončila, účast na pojištění na základě postupu podle § 7 odst. 3 a § 7a odst. 2 části věty za středníkem, oznamuje zaměstnavatel den nástupu do zaměstnání do 20. kalendářního dne kalendářního měsíce následujícího po kalendářním měsíci, v němž byl zúčtován příjem, který založil účast na pojištění.”

V § 94 odst. 1 se za větu třetí vkládají věty "U zaměstnance, u kterého zaměstnavatel oznámil den nástupu do zaměstnání podle § 136 odst. 3 zákona o zaměstnanosti, je postup podle věty třetí splněn. Jestliže zaměstnanec uplatnil nárok na výplatu dávky a zaměstnavatel ještě den nástupu zaměstnance do zaměstnání

neoznámil, učiní zaměstnavatel toto oznámení současně s předáním žádosti tohoto zaměstnance o dávku podle § 97 odst. 1."

Závěrem tedy shrňme §94 odst. 1): zaměstnavatel má povinnost zaslat na ČSSZ Hlášení o nástupu cizince s dočasnou ochranou do 8 dnů od jeho nástupu. Hlášení o nástupu zaměstnance (a nejedná se o cizince s dočasnou ochranou), jehož zaměstnání je zaměstnáním malého rozsahu nebo je činný na základě dohody o provedení práce, platí i nadále povinnost oznámit do 20. kalendářního dne měsíce následujícího po měsíci, v němž vznikla účast na pojištění.

Závěr:

Podle nové právní úpravy platí, že **zaměstnavatel je povinen oznámit nástup** zaměstnance (cizince požívající dočasnou ochranu) zaměstnaného na základě **DPC** (dohody o pracovní činnosti) **a** zaměstnance v **PP** (pracovním poměru), jejichž zaměstnání je **zaměstnáním malého rozsahu** podle zákona o nemocenském pojištění, a zaměstnance zaměstnaného na základě **DPP** (dohody o provedení práce), **do evidence zaměstnanců, kterým nevznikla účast na nemocenském pojištění**, kterou vede ČSSZ v rámci svých registrů podle zákona o nemocenském pojištění, a to ve lhůtě **do 8 kalendářních dnů ode dne nástupu** takového zaměstnance do zaměstnání. V případě, kdy po několika měsících trvání tohoto zaměstnání vznikne tomuto zaměstnanci účast na nemocenském pojištění, nebude zaměstnavatel muset u tohoto zaměstnance znovu oznamovat nástup tohoto zaměstnance do zaměstnání.

7/ VÝŠE PRŮMĚRNÉ HRUBÉ ROČNÍ MZDY V ČR ZA ROK 2022

Dne 28. března 2023 nabylo účinnosti sdělení MPSV č. 74/2023 Sb. o výši průměrné hrubé roční mzdy v České republice za rok 2022 pro účely vydávání modrých karet podle zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

*„Ministerstvo práce a sociálních věcí podle § 182a odst. 2 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění zákona č. 427/2010 Sb. a zákona č. 314/2015 Sb., sděluje, že na základě průměrné hrubé měsíční mzdy v České republice v roce 2022 ve výši 40 353 Kč činí **pro období od 1. května 2023 do 30. dubna 2024 průměrná hrubá roční mzda v České republice 484 236 Kč.**“*

8/ HLÁŠENÍ PŘÍJMU FYZICKÉ OSOBY VYŠŠÍHO NEŽ 5 MILIONŮ

Finanční správa vydala informaci, o nutnosti oznámit příjem fyzické osoby vyšší než 5 mil. Kč osvobozený od daně.

Oznámení o osvobozených příjmech je nutné podat ve stejné lhůtě, která platí pro daňové přiznání.

Upozorňujeme, že oznámení o osvobozených příjmech musí podat i poplatníci, kteří nemají povinnost podávat daňové přiznání, pokud v roce 2022 obdrželi příjem osvobozený od daně z příjmů fyzických osob vyšší než 5 milionů Kč.

Tyto fyzické osoby musí podat oznámení do 3 měsíců po uplynutí zdaňovacího období, za rok 2022 tedy nejpozději do 3. dubna 2023.

Lhůta pro podání oznámení o osvobozených příjmech se prodlužuje u poplatníků, kteří podávají daňové přiznání elektronicky, a to do 2. května 2023. Poplatníkům, jejichž daňové přiznání podal daňový poradce, se lhůta prodlužuje až do 3. července 2023. Oboje platí v případě, že daňové přiznání těchto poplatníků nebylo podáno v základní lhůtě, tedy do 3. dubna 2023.

U oznámení o osvobozených příjmech je tedy dobré pamatovat na:

- Oznámení o osvobozených příjmech je povinna podat každá fyzická osoba, která v roce 2022 obdržela příjem osvobozený od daně z příjmů fyzických osob vyšší než 5 milionů Kč, přičemž každý příjem se posuzuje jednotlivě.
- Povinnost podat oznámení vzniká i těm, kteří nepodávají daňové přiznání.
- Oznámení musí obsahovat výši příjmu, popis okolností nabytí příjmu a datum, kdy příjem vznikl. K podání oznámení je možné využít nepovinný tiskopis zveřejněný na webových stránkách Finanční správy (číslo tiskopisu: 25 5252).

Více informací k oznámení o osvobozených příjmech lze získat z již dříve publikovaných zdrojů:

Shrnující informace o osvobozených příjmech fyzických osob

Osvobozené příjmy, které se nejčastěji vyskytují:

<https://www.financnisprava.cz/cs/dane/dane/dan-z-prijmu/fyzicke-osoby/ostatni#oznameni>

Oznámení o osvobozených příjmech v otázkách a odpovědích:

<https://www.financnisprava.cz/cs/dane/dane/dan-z-prijmu/fyzicke-osoby/oznameni-o-osvobozenych-prijmech>

Upozorňujeme: pokud poplatník nepodá oznámení o osvobozených příjmech, k jehož podání byl povinen, vzniká mu povinnost uhradit pokutu za neoznámení osvobozeného příjmu.

9/ ODPOVĚDI NA DOTAZY

22/2023 Nastupuje k nám zaměstnanec s tím, že je ženatý a žije ve společné domácnosti s ženou a 2 dětmi. Ale děti nejsou jeho vlastní, nýbrž jeho ženy z předchozího vztahu. Žena nepracuje a je na úřadu práce, proto slevu neuplatňuje. Může si tento zaměstnanec uplatnit slevu na dani na tyto 2 děti?

Jelikož se jedná o děti druhého z manželů, může si tento zaměstnanec děti uplatnit, pokud prokáže rodné listy dětí, oddací list a čestné prohlášení manželky, že ona slevu neuplatňuje.

23/2023 Můžeme uplatňovat slevu 5% na sociálním pojištění na našeho jednatele?

I kdyby jednatel splňoval všechny podmínky pro uplatnění slevy, není možné jej mezi zaměstnance, na které slevu uplatňujete, zahrnout. Sleva se vztahuje pouze na zaměstnance v pracovním nebo služebním poměru. Jednatel vykonává svou činnost na základě smlouvy o výkonu funkce, která se řídí zákonem o obchodních korporacích.

24/2023 Můžeme uplatňovat slevu 5% na sociálním pojištění na našeho zaměstnance, který je již důchodce?

Pokud tento zaměstnanec splňuje podmínku pracovního poměru se zkráceným úvazkem a další podmínky pro možnost uplatnění slevy, tak ano, můžete jej uplatňovat. Důvod pro uplatnění slevy u něj bude věk nad 55. To, že je důchodce a už je mu třeba 70 ničemu nevadí.

25/2023 Můžeme uplatňovat slevu 5% na sociálním pojištění na naše zaměstnance, pokud bychom včas neuhradili pojistné?

Ano, můžete. Poskytnutí slevy není vázáno na včasnou úhradu pojistného, ale na včasné oznámení záměru, tedy nejdříve jeden měsíc přede dnem, od kterého bude slevu na pojistném uplatňovat, a nejpozději ve lhůtě pro podání přehledu podle §9 odst. 2 za kalendářní měsíc, za který slevu na pojistném uplatňuje (tedy do 20 dne následujícího měsíce).

26/2023 Můžeme uplatňovat slevu 5% na sociálním pojištění na zaměstnance, který se připravuje na budoucí povolání studiem, ale je mu 30 let?

Ano, můžete. Studium se posuzuje podle zákona o důchodovém pojištění (§21 odst. 1 písm. a), §22 a §23). V těchto paragrafech není věk studenta řešen, proto ani u poskytnutí této slevy věk studenta řešen není. V DIS 3/2023 jsme informovali o výskytu i druhého názoru, že sleva náleží jen do 26 let, který zastávalo MPSV. V době uzávěrky tohoto čísla se již na stránkách ČSSZ objevila informace, že ČSSZ přistoupila ke změně právního výkladu, takže došlo ke sjednocení názorů na věk studenta a za studenta je nadále jednotně považován i student nad 26 let věku. Naše poznámka: Jsme mile překvapeni, že tentokrát netrvalo půl roku, než jsme dostali do rukou jasné pokyny, jak máme pracovat.

27/2023 Zaměstnankyně donesla Rozhodnutí o ukončení studia svého syna. Dokument je vystaven 25. března 2023 a je v něm uvedeno, že dnem ukončení studia je nabytí právní moci tohoto rozhodnutí a že na odvolání má student 30 dní. Do kdy mohu poskytovat zvýhodnění na syna?

V tomto případě, doporučujeme poskytnout daňové zvýhodnění naposledy za měsíc březen, protože k 1. březnu je podmínka studia ještě splněna (§35c odst. 10 ZDP). Je sice pravděpodobné, že nabytí právní moci bude v průběhu března, ale tímto rozhodnutím jej nelze brát jako dostatečně zaměstnankyní prokázané (§38k odst. 1 ZDP). Pokud by chtěla uplatnit zvýhodnění na syna i za duben, je potřeba, aby doložila nabytí právní moci daného rozhodnutí.

28/2023 Několik našich zaměstnanců požádalo koncem roku 2022 o předčasný důchod s odloženou výplatou důchodu. Jsou tito zaměstnanci považováni z hlediska zdravotního pojištění jako státní kategorie?

Zákon o veřejném zdravotním pojištění (48/1997 Sb.) říká v §7 odst. 1 písm. b), že stát je plátcem pojistného prostřednictvím státního rozpočtu za poživatele důchodů z důchodového pojištění, kterým byl přiznán důchod před 1. lednem 1993 podle předpisů České a Slovenské Federativní Republiky a po 31. prosinci 1992 podle předpisů České republiky. Za poživatele důchodu se pro účely tohoto zákona považuje osoba podle předchozí věty i v měsících, kdy jí podle předpisů o důchodovém pojištění výplata důchodu nenáleží. To znamená, že i když jim není důchod ještě vyplácen, jsou považováni za státní kategorii pro platbu zdravotního pojištění. Jako dostatečný průkaz pro zaměstnavatele je dle vyjádření VZP „Rozhodnutí o přiznání důchodu“ a vlastní výplata nebo odložená platba není rozhodující.

29/2023 Náš zaměstnanec byl dočasně práce neschopný od 5. března do 27. března. V úterý 28. března nastoupil do práce a po odpracování 3 hodin, dostal horečku a odešel k lékaři, který mu vystavil novou dočasnou pracovní neschopnost. Máme mu opět vyplácet prvních 14 dnů náhradu mzdy?

Protože se jedná o dvě pracovní neschopnosti bezprostředně navazující, bude se postupovat podle §55 odst. 4 zákona 187/2006 Sb., který zní: „Pokud pojištěnci po ukončení dočasné pracovní neschopnosti vznikne v následujícím kalendářním dni další dočasná pracovní neschopnost, považuje se tato dočasná pracovní neschopnost za pokračování předcházející dočasné pracovní neschopnosti; to však neplatí, jestliže tato další dočasná pracovní neschopnost byla uznána k jiné pojištěné činnosti.“. To tedy znamená, že dotyčnému zaměstnanci bude opět vypláceno nemocenské, jen v úterý bude poměrně kráceno vzhledem k odpracovaným 3 hodinám. Pokud by však druhá „neschopenka“ byla vystavena z jiného zaměstnání, než byla první, pak by se přistoupilo k výplatě náhrady mzdy po dobu prvních 14 dní.

Závěrečný pozdrav je opět od pana MURPHYHO:

Postavení jedince je nepřímo úměrné jeho výřečnosti.
